

ГОЛОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

11/10-1110

06.04.2018

Міністру освіти і науки України

ГРИНЕВИЧ Л.М.

Шановна Ліліє Михайлівно!

Надсилаємо адресований Вам депутатський запит народного депутата України Головка М. Й., оголошений на засіданні Верховної Ради України 6 квітня 2018 року, для розгляду і надання відповіді автору запиту і Голові Верховної Ради України у встановлений чинним законодавством 15-денний термін.

Додатки: депутатський запит на 4 арк. у 1 прим.;
матеріали на 5 арк.

З повагою

А. ПАРУБІЙ

**НАРОДНИЙ ДЕПУТАТ УКРАЇНИ
ГОЛОВКО МИХАЙЛО ЙОСИФОВИЧ**

46001, м. Тернопіль, а/с 13, тел.(067) 353-25-19, e-mail: golovkomu@gmail.com

№ 2034/2018

04 квітня 2018 р.

✓ Міністру освіти і науки
України
ГРИНЕВИЧ Л.М.
*просп. Перемоги, 10
01135, м. Київ,*

**Голові Антимонопольного
комітету України
ТЕРЕНТЬЄВУ Ю.О.**
*вул. Митрополита Василя
Липківського, 45
03035, м. Київ*

ДЕПУТАТСЬКИЙ ЗАПИТ

*Щодо вчинення антиконкурентних
дій керівництвом Міністерства
освіти і науки України*

Відповідно до інформації, розміщеної на офіційному веб-сайті Міністерства освіти і науки України (далі – Міністерство), 23 лютого 2018 року між Міністерством та ТОВ «Плагіат» (код ЄДРПОУ 40255656) було підписано Меморандум про співпрацю. За офіційною заявою, відповідно до умов Меморандуму, компанія Plagiat.pl, що є засновницею юридичної особи ТОВ «Плагіат» «дасть можливість українським вишам протягом 5 років безоплатно використовувати сучасну систему для виявлення плагіату, зокрема з робіт, виконаних різними мовами». При цьому Міністерство звернуло увагу на те, що «використання цього інструменту навчальними

зкладами (їх спецрадами) є добровільним і формалізується у вигляді окремої Угоди між ЗВО та компанією Plagiat.pl.».

З огляду на вищезазначене, викликає занепокоєння той факт, що фактично низка положень, які містяться в тексті Меморандуму, не відповідають офіційно заявленим в Міністерстві умовам для співпраці та гарантіям того, що компанії Plagiat.pl не надається монопольне становище або будь-які преференції на українському ринку.

Так варто звернути увагу на такі положення Меморандуму (повний текст Меморандуму додається до звернення):

1) Відповідно до п. 13 Меморандуму: *«Міністерство сприяє створенню умов, для того щоб ЗВО України підписали двосторонні контракти з Виконавцем протягом трьох місяців з дати підписання Меморандуму».*

Таке положення зобов'язує МОН до вчинення дій, що можуть бути розцінені як антиконкурентні дії органів державної влади, і є забороненими Законом України «Про захист економічної конкуренції». Так, відповідно до ст.15 цього Закону, антиконкурентними діями органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю є прийняття будь-яких актів (рішень, наказів, розпоряджень, постанов тощо), надання письмових чи усних вказівок, **укладення угод** або будь-які інші дії чи бездіяльність органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю (колегіального органу чи посадової особи), які **призвели або можуть призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції**.

Очевидно, що сприяння зі сторони Міністерства в укладенні двосторонніх угод між ТОВ «Плагіат» та заклади вищої освіти України (далі - ЗВО України) створює переваги для конкретної компанії на ринку та зменшує можливості аналогічних постачальників. Крім того, такий пункт Меморандуму може створити в ЗВО враження про необхідність обов'язкового підписання двосторонніх договорів саме з ТОВ «Плагіат». Водночас Міністерству як державному органу заборонено сприяти будь-якому суб'єкту господарювання в укладенні договірних відносин з іншими суб'єктами, що в імперативній формі передбачено в ст. 15 Закону «Про захист економічної конкуренції». Власне факт закріплення таких зобов'язань в умовах Меморандуму дає підстави вважати, що Міністерство вчиняє антиконкурентні дії.

2) Відповідно до п. 14 Меморандуму: *«Міністерство приймає та підтверджує той факт, що результат перевірки антиплагіатної системи Виконавця є вичерпним для визнання факту перевищення або неперевищення*

допустимого рівня запозичення, якщо спеціалізована вчена рада перевірила документ всередині:

Баз даних ЗВО (вітчизняних)

Баз даних ЗВО-партнерів, доступних для виконавця

Інші бази даних доступні системи

Відкритих джерел Інтернету».

В цьому положенні Міністерство безпосередньо створює монополічне становище для одного постачальника (ТОВ «Плагіат») щодо визначення рівня допустимих запозичень у текстах наукових робіт на основі результатів, які будуть отримані тільки при перевірці однією конкретною системою виявлення плагіату, що також є порушенням положень ст. 15 Закону «Про захист економічної конкуренції», оскільки Міністерство вчиняє дію, внаслідок якої окремим суб'єктам господарювання або групам суб'єктів господарювання створюються несприятливі чи дискримінаційні умови діяльності, порівняно з іншими конкурентами.

3) Відповідно до п.16 Меморандуму: *«Договір між ЗВО та Виконавцем (ТОВ «Плагіат») буде включати всі умови Меморандуму, а також додаткові умови, які впливають з технічних робіт і зобов'язань для виконання Меморандуму».*

Відповідно до цього пункту Меморандуму Міністерство безпосередньо зобов'язує ЗВО щодо конкретних майбутніх зобов'язань ЗВО, не беручи до уваги побажання та інтереси самих ЗВО, що також є порушенням положень ст. 15 Закону «Про захист економічної конкуренції», оскільки Міністерство вчиняє дію, якою встановлюються не передбачені законами України заборони та обмеження самостійності підприємств, у тому числі щодо придбання чи реалізації товарів, ціноутворення, формування програм діяльності та розвитку, розпорядження прибутком.

4) Відповідно до п.29 Меморандуму, *«Умови Меморандуму не поширюються на ЗВО, які підписали або протягом 30 днів після підписання Меморандуму збираються підписати Контракт з Компанією для надання антиплагіатних послуг з метою перевірки докторських і дисертаційних робіт».*

Згідно з цим пунктом, Міністерство сприяє створенню конкурентних переваг для ТОВ «Плагіат» шляхом обмеження термінів підписання двосторонніх договорів із ЗВО, адже з огляду на формулювання цього пункту, ЗВО може самостійно обрати умови співпраці з ТОВ «Плагіат» (а не підписувати договір на умовах, на яких його зобов'язує це зробити Міністерство відповідно до п. 16 Меморандуму) лише у випадку підписання договору у визначені та обмежені строки. Крім того, погоджуючись з даним

пунктом Меморандуму, Міністерство фактично ставить ЗВО у нерівні умови у питаннях використання системи виявлення плагіату, оскільки умови двосторонніх договорів з ТОВ «Плагіат» будуть різними для різних ЗВО залежно від термінів підписання таких договорів.

Таким чином, з огляду на все вищезазначене, низка положень Меморандуму є такими, що створюють не просто більш вигідні умови на ринку для одного постачальника послуг (ТОВ «Плагіат») з перевірки наукових робіт на наявність плагіату, а фактично надають одному постачальнику монопольне становище на ринку України в сфері вищої освіти. Водночас відповідно до інформації, доступної в електронній системі публічних закупівель «Прозорро», на українському ринку також здійснюють діяльність з перевірки текстів на наявність плагіату низка інших суб'єктів, зокрема: ТОВ «Антиплагіат», ПЗ "Anti-Plagiarism", ПЗ "Парус" (група компаній «Парус»), на роботу яких очевидно негативно впливатиме підписаний Міністерством Меморандум про співпрацю з ТОВ «Плагіат».

Відповідно до зазначеного вище, керуючись Конституцією України та ст. 15 Закону України «Про статус народного депутата України»,

ПРОШУ:

1. Здійснити передбачені чинним законодавством України заходи щодо припинення дій, які містять ознаки порушень законодавства про захист економічної конкуренції, та усунути причин виникнення цих порушень і умов, що їм сприяють,
2. Забезпечити і вжити всі можливі дії та заходи, спрямовані на забезпечення рівності всіх суб'єктів, що здійснюють діяльність з перевірки текстів на наявність плагіату на українському ринку.
3. Про результати розгляд цього запиту прошу повідомити мене у передбачений законом строк.

Додаток:

1. Копія Меморандуму між Міністерством освіти і науки України та Компанією Plagiat.pl sp.zo.o і ТОВ «Плагіат» – *на 5 арк.*

З повагою

народний депутат України

М.Й. ГОЛОВКО

№ 362